

Верховний
Суд

ОГЛЯД
судової практики
Касаційного адміністративного
суду у складі Верховного Суду
за I півріччя 2024 року

Рішення, внесені до ЄДРСР за
період з 01.01.2024 по 30.06.2024

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. СПРАВИ, РОЗГЛЯНУТІ СУДОВОЮ ПАЛАТОЮ З РОЗГЛЯДУ СПРАВ ЩОДО ПОДАТКІВ, ЗБОРІВ ТА ІНШИХ ОБОВ'ЯЗКОВИХ ПЛАТЕЖІВ	10
ПІДРОЗДІЛ 1. ОПОДАТКУВАННЯ	10
Глава 1. Міжнародне оподаткування	10
1.1. Про відмежування «постійного» представництва від «непостійного»	10
Глава 2. Порядок оподаткування доходу	10
1. Оподатковуваний дохід	10
1.1. Про пільги зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	10
1.2. Про оподаткування операцій з постачання програмної продукції	10
1.3. Про оподаткування систематичного продажу нерухомого майна фізичною особою	11
1.4. Про оподаткування господарських операцій з продажу виробниками продукції за ціною, нижчою за виробничу собівартість	11
1.5. Про оподаткування етилового спирту до 17 червня 2022 року	11
1.6. Про обов'язкову умову для отримання пільги з оподаткування етилового спирту після 17 червня 2022 року	11
1.7. Про оподаткування суми знижки від звичайної вартості товару як додаткового блага фізичної особи	12
2. Адміністрування податків і зборів	12
2.1. Про звільнення від відповідальності в разі несплати єдиного внеску	12
2.2. Про правовий режим для формування податкового кредиту з податку на додану вартість в умовах воєнного стану	12
2.3. Про повернення надміру сплаченої суми податку	13
Глава 3. Реалізація компетенції податкового органу	13
1. Правовий статус і повноваження податкового органу	13
1.1. Про відмову в прийманні електронних декларацій після зміни платником юридичної адреси та перехід під іншу податкову юрисдикцію	13
1.2. Про податкову консультацію щодо внесення змін до податкового кредиту після повернення сплаченого податку на додану вартість	13
1.3. Про відмову в прийнятті уточнюючого розрахунку до податкової декларації, поданого з перевищенням загального строку давності згідно з Податковим кодексом України	14

3. Податковий контроль	14
3.1. Про достатність відображення в наказі підстави для проведення фактичної перевірки як нумераційного позначення відповідного пункту статті Податкового кодексу України без розкриття його змісту	14
3.2. Про правовий зміст підпункту 80.2.5 пункту 80.2 статті 80 Податкового кодексу України: достатність відображення підстав для проведення фактичної перевірки	14
3.3. Про строки для проведення та результати камеральної перевірки	15
3.4. Про підстави для анулювання ліцензії на виробництво алкогольних напоїв	15
3.5. Про обов'язок реєстрації в Єдиному державному реєстрі місць зберігання алкогольних напоїв та тютюнових виробів	15
3.6. Про право на проведення документальної позапланової перевірки в умовах банкрутства платника податків	16
Глава 4. Фінансова відповідальність	16
4.1. Про відповідальність за порушення вимог закону про застосування РРО на період дії до припинення або скасування воєнного стану на території України	16
4.2. Про відповідальність платника за порушення строків реєстрації накладних та розрахунків коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних в умовах карантину та воєнного стану	16
4.3. Про відповідальність за порушення резидентами строку розрахунків у сфері зовнішньоекономічної діяльності в умовах карантину	17
ПІДРОЗДІЛ 2. Митна справа	17
Глава 1. Застосування УКТ ЗЕД	17
1.1. Про класифікацію товару «м'яка іграшка – рюкзак дитячий» згідно з УКТ ЗЕД	17
1.2. Про компетенцію митних органів щодо класифікації товарів під час митного оформлення	17
1.3. Про визначення коду згідно з УКТ ЗЕД під час імпорту гумових шин	18
1.4. Про класифікацію лісоматеріалів	18
1.5. Про класифікацію лещат	19
1.6. Про класифікацію виробів з деревини	19
Глава 2. Митні режими	19
2.1. Про митний режим тимчасового ввезення з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами та податками	19
2.2. Про підтвердження форс-мажорних обставин у зоні АТО для припинення митного режиму тимчасового ввезення транспортного засобу	20

Глава 3. Установлення та коригування митної вартості	20
3.1. Про повноваження контролюючого органу витребувати додаткові документи, встановлені частиною третьою статті 53 Митного кодексу України, для підтвердження заявленої митної вартості	20
3.2. Про неправомірність вимоги сплати компенсаційного мита за рішенням Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі у справі про митне оформлення автомобіля для особистого користування в Україні	20
Глава 4. Митне оформлення та контроль	21
4.1. Про відшкодування витрат на митний огляд товару	21
4.2. Про зміну коду товару в контексті процедури відібрання проб товару митним органом і збільшення ставки ввізного мита	21
4.3. Про відповідальність декларанта, який ввозить транспортний засіб особистого користування	21
4.4. Про повноваження митного органу здійснювати митний контроль та обрання «зеленого коридору» як форми митного декларування	21
ПІДРОЗДІЛ 3. Грошовий обіг і розрахунки	22
3.1. Про форму розрахунків за експортними операціями	22
РОЗДІЛ 2. СПРАВИ, РОЗГЛЯНУТІ СУДОВОЮ ПАЛАТОЮ З РОЗГЛЯДУ СПРАВ ЩОДО ЗАХИСТУ СОЦІАЛЬНИХ ПРАВ	22
ПІДРОЗДІЛ 1. Містобудування та архітектурна діяльність	22
1.1. Про обов'язок власника нерухомого майна – щойно виявленого об'єкта культурної спадщини укласти охоронний договір з відповідним органом охорони культурної спадщини на такий об'єкт	22
ПІДРОЗДІЛ 2. Здійснення публічно-владних управлінських функцій щодо розпорядження земельними ділянками; землеустрою; державної експертизи землевпорядної документації; регулювання земельних відносин	23
2.1. Про відсутність підстав для видачі дозволу на розробку проекту землеустрою на земельну ділянку, яка хоча б частково знаходиться в межах санітарно-захисної зони, встановленої планом зонування території населеного пункту	23
2.2. Про анулювання кваліфікаційного сертифіката інженера-землевпорядника: визначення виду юридичної відповідальності і строку давності притягнення	23
ПІДРОЗДІЛ 3. Дозвільна система у сфері господарської діяльності; ліцензування	

видів господарської діяльності; нагляд (контролю) у сфері господарської діяльності; реалізація державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності; розроблення і застосування національних стандартів, технічних регламентів та процедур оцінки відповідності	23
3.1. Про необхідність оформлення лісорубного квитка на прибирання небезпечних дерев	24
3.2. Про повноваження Державіаслужби визначати умови та порядок анулювання / обмеження прав авіаперевізника на експлуатацію повітряних ліній	24
3.3. Про необхідність отримання дозволу на спеціальне водокористування підприємством, діяльність якого пов'язана з використанням води та скиданням надлишкових зворотних вод	24
3.4. Про необхідність отримання дозволу Національної поліції для створення нового місця, в межах якого планується провадження господарської діяльності з обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів	25
3.5. Про зазначення виробником на упаковці з харчовим продуктом, всередині якої є іграшка, інформації щодо відповідності такої продукції встановленим вимогам	25
ПІДРОЗДІЛ 4. Державне регулювання ринків фінансових послуг	25
4.1. Про відсутність економічного сенсу від проведення операцій із цінними паперами для клієнта як ознаку маніпулювання цінами на фондовому ринку	25
ПІДРОЗДІЛ 5. Державна реєстрація речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень	26
5.1. Про правомірність відмови державного реєстратора у проведенні державної реєстрації права власності на об'єкт нерухомого майна на підставі судового рішення, резолютивна частина якого не встановлює набуття заявником права власності на такий об'єкт	26
5.2. Про зобов'язання органу місцевого самоврядування здійснити реєстрацію права власності на гідротехнічну споруду, яка перебуває на балансі комунального підприємства, заснованого цим органом	26
5.3. Про закріплення меж земельних ділянок в натурі (на місцевості) межовими знаками	27
ПІДРОЗДІЛ 6. Реалізація державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики	27
6.1. Про процедуру погодження передачі єдиного (цілісного) майнового комплексу підприємства	27
6.2. Про дотримання органом місцевого самоврядування принципу розумності при встановленні строку оголошення про проведення	

відкритих слухань	27
6.3. Про прийняття приладу обліку на абонентський облік при наданні послуг із централізованого опалення	28
ПІДРОЗДІЛ 7. Державна реєстрація юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців	28
7.1. Про обов'язок Міністерства юстиції України забезпечити інформування всіх заінтересованих осіб, зазначених у скарзі або встановлених відповідно до відомостей реєстрів, про розгляд скарги на рішення, дії або бездіяльність державного реєстратора	28
7.2. Про порядок проведення реєстраційної дії щодо внесення змін до складу учасників товариства	29
ПІДРОЗДІЛ 8. Охорона навколишнього природного середовища	29
8.1. Про наслідки невиконання організатором громадських слухань обов'язку забезпечити фіксацію процесу таких слухань при оцінці впливу на довкілля	29
ПІДРОЗДІЛ 9. Реалізація публічної політики у сферах соціального захисту громадян та публічної житлової політики	30
9.1. Про можливість визнання статусу учасника бойових дій за членом громадської організації	30
9.2. Про збереження дати перебування на квартирному обліку в разі переміщення особи по військовій службі, пов'язаного з переїздом до іншого гарнізону (в іншу місцевість)	30
ПІДРОЗДІЛ 10. Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування	31
10.1. Про невключення в довідку про розмір грошового забезпечення поліцейських, що враховується для перерахунку пенсії, сум його індексації	31
10.2. Про протиправність обмеження щодо проведення індексації пенсії, призначеної відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», в межах максимального розміру	31
10.3. Про обчислення строку звернення до суду з позовом щодо компенсації втрати частини доходів (пенсії) у зв'язку з порушенням строків їх виплати	31
10.4. Про невключення в довідку про розмір грошового забезпечення для перерахунку пенсії працівникам органів внутрішніх справ доплати за роботу в зоні Чорнобильської АЕС	32
10.5. Про право дітей репресованих осіб, які народилися під час перебування репресованої особи на засланні, на підвищення пенсії на 25 процентів мінімальної пенсії за віком	32

10.6.	Про компенсації і гарантії учасникам ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС у разі зміни правового регулювання умов пенсійного забезпечення	32
10.7.	Про встановлення Кабінетом Міністрів України верхньої межі розміру індексації пенсії в умовах дії воєнного стану	33
ПІДРОЗДІЛ 11. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування		33
11.1.	Про протиправність обмеження підзаконним нормативно-правовим актом права членів сім'ї застрахованої особи, що загинула на виробництві, на отримання одноразової допомоги сім'ї потерпілого	33
ПІДРОЗДІЛ 12. Соціальний захист сімей із дітьми		34
12.1.	Про визначення розмірів державної соціальної допомоги на дитину з інвалідністю та надбавки на догляд за дитиною з інвалідністю до 18 років і різну правову природу цих соціальних виплат	34
12.2.	Про право дитини загиблого військовослужбовця, яка народилася після його смерті, на отримання одноразової грошової допомоги	34
ПІДРОЗДІЛ 13. Праця та зайнятість населення		35
13.1.	Про незаконність штрафу за порушення законодавства про працю, накладеного на філію підприємства	35
ПІДРОЗДІЛ 14. Реалізація державної політики у сфері освіти, науки, культури та спорту		35
14.1.	Про непоширення обмежень правового режиму воєнного стану на проведення громадських слухань щодо рішення органу місцевого самоврядування про зупинення діяльності закладу освіти	35
РОЗДІЛ 3. СПРАВИ, РОЗГЛЯНУТІ СУДОВОЮ ПАЛАТОЮ З РОЗГЛЯДУ СПРАВ ЩОДО ВИБОРЧОГО ПРОЦЕСУ ТА РЕФЕРЕНДУМУ, А ТАКОЖ ЗАХИСТУ ПОЛІТИЧНИХ ПРАВ ГРОМАДЯН		36
ПІДРОЗДІЛ 1. Громадянські та політичні права		36
1.1.	Про можливість отримання особою посвідки на тимчасове проживання за допомогою процедури визнання осіб без громадянства	36
1.2.	Про право особи на перетин державного кордону України в умовах воєнного стану	36
1.3.	Про обмеження при реєстрації ініціативної групи всеукраїнського референдуму за народною ініціативою	37
ПІДРОЗДІЛ 2. Забезпечення права особи на звернення до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів		37
2.1.	Про недоліки інформації, які не впливають на її відображення	

в Єдиному державному реєстрі декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування	37
ПІДРОЗДІЛ 3. Справи, що виникають з відносин публічної служби, зокрема щодо прийняття та проходження служби	37
3.1. Про умови реалізації гарантії військовослужбовця щодо проходження військової служби за місцем проживання	37
3.2. Про належні засоби підтвердження необхідності здійснення постійного догляду за особою та суб'єкта, уповноваженого щодо їх формування	38
3.3. Про довідку, що підтверджує участь військовослужбовця у бойових діях чи прирівняних до них заходах	38
3.4. Про відсутність необхідності проведення службового розслідування	39
3.5. Про умови звільнення військовослужбовця зі служби в умовах воєнного стану	39
3.6. Про обставини настання нещасного випадку в період проходження служби поліцейським, які є пов'язаними з виконанням ним своїх службових обов'язків	40
3.7. Про межі повноважень працівників та керівника секретаріату суду щодо судових справ, які перебувають у провадженні суду	40
3.8. Про визначення розміру оплати праці державного службовця в період його перебування у простой	40
ПІДРОЗДІЛ 4. Справи, що виникають з відносин публічної служби, зокрема щодо звільнення з публічної служби	41
4.1. Про випадки, до яких не застосовується виплата одноразової грошової допомоги в розмірі, передбаченому абзацом першим пункту 2 статті 15 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей»	41
4.2. Про строк звільнення після подання працівником заяви про звільнення із займаної посади	41
4.3. Про врегулювання процесу проходження публічної служби в умовах триваючої збройної агресії проти України	42
ПІДРОЗДІЛ 5. Здійснення публічних закупівель	42
5.1. Про визначення компетенції органів фінансового контролю під час проведення моніторингу державних закупівель за принципом територіальної юрисдикції	42
ПІДРОЗДІЛ 6. Громадський порядок та безпека, національна безпека та оборона України	43
6.1. Про реалізацію особою права на відстрочку від призову	43
6.2. Про спосіб передачі майна в умовах режиму воєнного стану	43
ПІДРОЗДІЛ 7. Примусове виконання судових рішень і рішень інших органів	43

7.1.	Про передчасність постанови про накладення штрафу у разі, якщо резолютивна частина судового рішення є нечіткою за змістом	43
РОЗДІЛ 4. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ПИТАННЯ		43
ПІДРОЗДІЛ 1. Право звернення до суду		43
1.1.	Про право громадських організацій на судовий захист інтересів своїх членів та інших осіб	43
1.2.	Про вимогу щодо визнання протиправним та скасування розрахунку сум адміністративно-господарських санкцій	44
ПІДРОЗДІЛ 2. Процесуальні строки		44
2.1.	Про безпідставність обґрунтування прокурором пропуску строку звернення до суду регулярними зверненнями до суб'єкта владних повноважень з метою витребування документів для підтвердження підстав представництва інтересів держави в суді	44
2.2.	Про початок перебігу строку звернення до суду у справі про відшкодування витрат на навчання	45
2.3.	Про звернення директора юридичної особи до суду через офіційну електронну адресу суду з процесуальним документом (у форматі PDF), підписаним кваліфікованим електронним підписом іншої особи, яка діє за довіреністю	45
ПІДРОЗДІЛ 3. Апеляційне оскарження судових рішень		45
3.1.	Про відлік строку апеляційного оскарження судового рішення при надсиланні його електронної копії судом лише представнику сторони	46
3.2.	Про можливість оскарження ухвали суду першої інстанції у справах про застосування санкцій за загальними правилами адміністративного судочинства	46
ПІДРОЗДІЛ 4. Судові витрати		46
4.1.	Про розрахунок норм витрат палива для автомобільного транспорту, необхідного для переїзду до суду	46
ПІДРОЗДІЛ 5. Інше		46
5.1.	Про право суду на прийняття окремої ухвали в разі виявлення порушень законодавства під час розгляду справи	46

РОЗДІЛ 1. СПРАВИ, РОЗГЛЯНУТІ СУДОВОЮ ПАЛАТОЮ З РОЗГЛЯДУ СПРАВ ЩОДО ПОДАТКІВ, ЗБОРІВ ТА ІНШИХ ОБОВ'ЯЗКОВИХ ПЛАТЕЖІВ

ПІДРОЗДІЛ 1. Оподаткування

Глава 1. Міжнародне оподаткування

1.1. Про відмежування «постійного» представництва від «непостійного»

Одним із визначальних критеріїв, згідно з якими можна відрізнити «постійне» представництво від «непостійного», є характер діяльності материнської компанії та її представництва в договірній країні. Приналежність такої діяльності до підготовчої та/або допоміжної підлягає встановленню в кожному конкретному випадку з урахуванням відповідних особливостей реалізації такої діяльності.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 15 лютого 2024 року у справі № 640/35881/21 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117119633>

Глава 2. Порядок оподаткування доходу

1. Оподатковуваний дохід

1.1. Про пільги зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

Передача будівель промисловості в безоплатне тимчасове користування іншій особі з метою виробництва залізобетонних конструкцій для будівництва не звільняє платника від обов'язку оприбуткування цих будівель податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 17 січня 2024 року у справі № 520/2239/21 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116396713>

1.2. Про оподаткування операцій з постачання програмної продукції

Для цілей пункту 26-1 підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України до програмної продукції належать: криптографічні засоби захисту інформації; результат комп'ютерного програмування у вигляді операційної системи, системної, прикладної, розважальної та/або навчальної комп'ютерної програми (їхніх компонентів), а також у вигляді інтернет-сайтів та/або онлайн-сервісів.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 25 січня 2024 року у справі № 640/8979/21 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116651160>

1.3. Про оподаткування систематичного продажу нерухомого майна фізичною особою

Дії платника – фізичної особи можна кваліфікувати як систематичну підприємницьку діяльність, навіть якщо в договорах не вказано її статус як підприємця.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 07 березня 2024 року у справі № 480/293/20 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117514461>

1.4. Про оподаткування господарських операцій з продажу виробниками продукції за ціною, нижчою за виробничу собівартість

Платники мають право здійснювати продаж власновиробленої продукції за ціною, нижчою за виробничої собівартості, якщо ціна відповідає звичайним (ринковим) цінам, визначеним у договорі між виробником та покупцем. Ціна, зазначена у договорі, вважається відповідною рівню ринкових цін, якщо не доведено інше. Якщо контрольний орган вважає, що ціна договору нижча від ринкової, він має право це довести, враховуючи ціни на ідентичні товари.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі колегії суддів судової палати з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів від 26 березня 2024 року у справі № 200/773/20-а можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118402239>

1.5. Про оподаткування етилового спирту до 17 червня 2022 року

До 17 червня 2022 року пункт 229.1 статті 229 Податкового кодексу України встановлював особливості оподаткування спирту етилового залежно від його використання, закріплюючи пільгову ставку акцизного податку для визначених напрямів використання спирту етилового. Ця норма має пріоритет перед положеннями Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального», оскільки Податковий кодекс України врегульовує відносини оподаткування, обов'язки платників податків щодо сплати податків та умови надання їм пільг. У цей період обов'язок реєстрації суб'єкта господарювання в Електронному реєстрі не може бути умовою для отримання податкових пільг згідно з Податковим кодексом України.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 квітня 2024 року у справі № 440/10584/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118305677>

1.6. Про обов'язкову умову для отримання пільги з оподаткування етилового спирту після 17 червня 2022 року

З 17 червня 2022 року для користування пільгою з оподаткування етилового спирту, визначеною підпунктом «д» підпункту 229.1.1 пункту 229.1 статті 229 Податкового кодексу України, обов'язковим є внесення платника до Електронного реєстру суб'єктів господарювання, які використовують етиловий спирт для виробництва продукції хімічного і технічного призначення, парфумерно-косметичної продукції, оцту з харчової сировини (навіть якщо передання спирту відбувається в межах одного підприємства).

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 квітня 2024 року у справі № 440/907/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118402391>

1.7. Про оподаткування суми знижки від звичайної вартості товару як додаткового блага фізичної особи

Різниця між балансовою вартістю транспортного засобу та фактичною ціною договору становить знижку під час продажу автомобіля як додаткове благо, що підлягає оподаткуванню.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 02 травня 2024 року у справі № 320/3024/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118826813>

2. Адміністрування податків і зборів

2.1. Про звільнення від відповідальності в разі несплати єдиного внеску

Наявність боргу (недоїмки) зі сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, що виник у період з 14 квітня 2014 року по 12 лютого 2020 року, надає право контролюючому органу формувати та направляти вимогу про сплату цього боргу.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі колегії суддів судової палати з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів від 27 лютого 2024 року у справі № 360/4568/20 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117767466>

2.2. Про правовий режим для формування податкового кредиту з податку на додану вартість в умовах воєнного стану

На період дії воєнного стану законодавець запровадив спеціальний правовий режим для формування податкового кредиту з податку на додану вартість за лютий–травень 2022 року, яким закріплено можливість включати до складу податкового кредиту суми податку на додану вартість на підставі наявних у платника первинних (розрахункових) документів за відсутності зареєстрованих податкових накладних.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 28 лютого 2024 року у справі № 200/466/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117317760>

2.3. Про повернення надміру сплаченої суми податку

Відсутність бюджетного ресурсу та проведення ліквідаційних процедур не може бути підставою для відмови платнику в поверненні надміру сплаченої суми податку за умови дотримання встановлених законом правових підстав.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 травня 2024 року у справі № 640/14999/19 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119227910>

Глава 3. Реалізація компетенції податкового органу

1. Правовий статус і повноваження податкового органу

1.1. Про відмову в прийманні електронних декларацій після зміни платником юридичної адреси та перехід під іншу податкову юрисдикцію

Розірвання договору про визнання електронних документів контрольним органом в односторонньому порядку внаслідок зміни адреси платника та перехід під іншу податкову юрисдикцію, а також своєчасне укладення нового договору з іншим податковим органом указує на відсутність підстав для відмови в реєстрації поданих податкових декларацій за період, який припадав на перебування платника за попереднім місцем реєстрації.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 березня 2024 року у справі №806/1559/17 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117858738>

1.2. Про податкову консультацію щодо внесення змін до податкового кредиту після повернення сплаченого податку на додану вартість

Згідно з Податковим кодексом України в разі повернення сум податку на додану вартість, надмірно сплачених під час митного оформлення товару, зміни до митної декларації або податкового кредиту мають бути оформлені за допомогою аркуша коригування. Цей документ є відповідним засобом для внесення необхідних змін, забезпечує правову чіткість та прозорість процедури. Бухгалтерська довідка може бути використана лише в прямо визначених законодавством випадках і може бути альтернативою аркуша коригування для внесення змін до податкового кредиту у відповідних випадках.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 10 квітня 2024 року у справі № 826/6714/17 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118305592>

1.3. Про відмову в прийнятті уточнюючого розрахунку до податкової декларації, поданого з перевищенням загального строку давності згідно з Податковим кодексом України

Дії контрольного органу щодо відмови в прийнятті уточнюючого розрахунку до податкової декларації з огляду на загальний строк давності (1095 днів) є протиправними, якщо підставою для зміни податкової звітності є судові рішення, що має законну силу і вимагає від компетентного органу видання необхідних документів для внесення змін до податкової звітності платника.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 18 квітня 2024 року у справі № 160/7775/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118494922>

3. Податковий контроль

3.1. Про достатність відображення в наказі підстави для проведення фактичної перевірки як нумераційного позначення відповідного пункту статті Податкового кодексу України без розкриття його змісту

Призначаючи фактичну перевірку, достатньо покликатися в наказі на відповідний підпункт пункту 80.2 статті 80 Податкового кодексу України без розкриття його змісту, яким охоплюється предмет перевірки, але за умови, що цей підпункт містить лише одну фактичну підставу. Об'єктивну наявність або відсутність у контрольного органу підстав (обставин), визначених в підпунктах пункту 80.2 статті 80 Податкового кодексу України, як умови призначення фактичної перевірки, перевіряє суд. У випадку наявності обґрунтованих підстав для призначення фактичної перевірки, не можна вважати протиправним наказ про її призначення, який містить покликання на порядковий номер підпункту пункту статті Податкового кодексу України, як підстави для проведення перевірки, але не відображає конкретні обставини, які в цих підпунктах розкриваються та мають об'єктивно існувати

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі судової палати з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів від 26 березня 2024 року у справі № 420/9909/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118274531>

3.2. Про правовий зміст підпункту 80.2.5 пункту 80.2 статті 80 Податкового кодексу України: достатність відображення підстав для проведення фактичної перевірки

Підпункт 80.2.5 пункту 80.2 статті 80 Податкового кодексу України передбачає дві самостійні підстави для призначення перевірки, що вимагає чіткого відображення конкретної з них у наказі, забезпечуючи таким чином для платника податків загальне розуміння про підставу її призначення та відповідний предмет перевірки.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі судової палати з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів від 28 травня 2024 року у справі № 280/1431/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119502773>

3.3. Про строки для проведення та результати камеральної перевірки

Камеральну перевірку податкової декларації або уточнюючого розрахунку проводять протягом 30 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку їх подання, а якщо такі документи були надані пізніше, – за днем їх фактичного подання. Така перевірка є обов'язковою не лише щодо арифметичних помилок, а й логічного зв'язку та узгодженості показників поточного періоду з показниками попередніх періодів, які не було враховано. Відсутність або неправильне відображення окремих показників у податкових деклараціях не можна розглядати як арифметичну помилку, оскільки такі питання не охоплено камеральною перевіркою «з інших питань».

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 15 березня 2024 року у справі № 320/4840/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117694716>

3.4. Про підстави для анулювання ліцензії на виробництво алкогольних напоїв

Відповідальність суб'єкта господарювання у вигляді анулювання ліцензії можлива, коли порушені умови ліцензії, зокрема недотримано правил виробництва, зберігання чи реалізації алкогольних напоїв. Контролюючий орган має достовірно встановити, що документ, наявний з-поміж інших, які подавали разом із заявою для отримання ліцензії, не було видано відповідним органом, а отже, такий документ є підробленим або містить недостовірну інформацію.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 07 лютого 2024 року у справі № 420/15857/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116839502>

3.5. Про обов'язок реєстрації в Єдиному державному реєстрі місць зберігання алкогольних напоїв та тютюнових виробів

Якщо суб'єкт господарювання, який здійснює реалізацію і збереження алкогольних напоїв та тютюнових виробів в одному торговельному приміщенні (будівлі), не має відокремленого від об'єкта роздрібною торгівлі місця їхнього зберігання, то відсутні підстави для внесення до Єдиного державного реєстру відомостей про таке місце зберігання.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 травня 2024 року у справі № 813/3258/17 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119077193>

3.6. Про право на проведення документальної позапланової перевірки в умовах банкрутства платника податків

Податкове законодавство і законодавство про банкрутство не містять заборони на проведення податкових перевірок платника після визнання його банкрутом. Стадія процедури банкрутства не перешкоджає податковим органам вживати заходи для перевірки діяльності платника з метою встановлення наявності або відсутності податкової заборгованості. Вибір виду документальної позапланової перевірки (виїзної або невиїзної) належить до виключної компетенції контрольного органу. Ані платник податків, ані суд не можуть втручатися в цей вибір.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 05 червня 2024 року у справі № 520/4882/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119628316>

Глава 4. Фінансова відповідальність

4.1. Про відповідальність за порушення вимог закону про застосування РРО на період дії до припинення або скасування воєнного стану на території України

Ненадання під час фактичної перевірки документів, що підтверджують походження підакцизних товарів, які знаходяться в місці продажу (господарському об'єкті), не є підставою для притягнення суб'єкта господарювання до відповідальності, встановленої статтею 20 Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг». У період з 17 березня 2022 року по 01 серпня 2023 року санкції за порушення вимог цього Закону не застосовуються, крім санкцій за порушення порядку здійснення розрахункових операцій під час продажу підакцизних товарів. Порушення, що полягає в ненаданні під час перевірки документів, які підтверджують облік товарів, зокрема підакцизних, що знаходяться в місці продажу (господарському об'єкті), не можна вважати пов'язаним із порядком здійснення розрахункових операцій, тому таке порушення охоплюється мораторієм, впровадженим пунктом 12 розділу II «Прикінцеві положення» цього Закону.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 січня 2024 року у справі № 420/12275/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116242150>

4.2. Про відповідальність платника за порушення строків реєстрації накладних та розрахунків коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних в умовах карантину та воєнного стану

Платник звільняється від відповідальності за несвоєчасну реєстрацію податкових накладних в період дії мораторію, запровадженого пунктом 52-1 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України (з 01 березня

2020 року по 26 травня 2022 року). З 27 травня 2022 року штрафні санкції за порушення строків реєстрації податкових накладних застосовуються залежно від дати складання податкових накладних та їх реєстрації у відповідних реєстрах.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 30 січня 2024 року у справі № 280/4484/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116651199>

4.3. Про відповідальність за порушення резидентами строку розрахунків у сфері зовнішньоекономічної діяльності в умовах карантину

Пеню, зазначену в підпункті 14.1.162 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України, нараховують у порядку, визначеному Законом України «Про валюту і валютні операції». У період дії карантину платникам податків (резидентам) не нараховують пеню за порушення строку розрахунків в іноземній валюті. Пеня, нарахована, але не сплачена за цей період, підлягає списанню на підставі абзацу 11 пункту 52-1 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 15 лютого 2024 року у справі № 420/1538/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117022640>

ПІДРОЗДІЛ 2. Митна справа

Глава 1. Застосування УКТ ЗЕД

1.1. Про класифікацію товару «м'яка іграшка – рюкзак дитячий» згідно з УКТ ЗЕД

Віднесення товару «м'яка іграшка – рюкзак дитячий» до товарної позиції 9503 згідно з УКТ ЗЕД є правомірним, оскільки його класифіковано в товарній позиції з найбільшим порядковим номером з-поміж номерів товарних позицій, які є на розгляді.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 лютого 2024 року у справі № 804/2528/18 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117213743>

1.2. Про компетенцію митних органів щодо класифікації товарів під час митного оформлення

Сертифікат про походження товару є дійсним способом підтвердження країни походження товару. Митні органи мають право самостійно класифікувати товар у разі виявлення порушень правил класифікації та приймати рішення, які є обов'язковими, але можуть бути оскаржені.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 березня 2024 року у справі №822/2718/17 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117858782>

1.3. Про визначення коду згідно з УКТ ЗЕД під час імпорту гумових шин

На підставі загального правила класифікації, відповідність десятизначному коду УКТ ЗЕД є лише передумовою, що забезпечує можливість переходу до чотиризначного коду, оскільки декларування товару згідно з чотиризначним номером товарної позиції є технічно неможливим без вказування товарної підкатегорії.

Класифікація шин, заявлених комбінатом згідно з кодом «4011 20 90 00», була правильною, оскільки ці шини відповідають опису для вантажних автомобілів. Митний орган неправомірно змінив код на «4011 94 00 00», оскільки технічні характеристики та сфера застосування товару не відповідали опису цієї товарної підкатегорії. Згідно з Основними правилами інтерпретації УКТ ЗЕД, затвердженими Законом України «Про Митний тариф України» від 19 вересня 2013 року № 584-VII, спірний товар входить до групи 40 «Каучук, гума та вироби з них», товарної позиції 4011 «Шини та покришки пневматичні гумові нові». До товарної позиції 4011 належить кілька підпозицій, зокрема 4011 20 «для автобусів і вантажних автомобілів», деталізована на рівні товарних підкатегорій: 4011 20 10 00 – з індексом навантаження менше як 121; 4011 20 90 00 – з індексом навантаження більше як 121. Платник у деклараціях заявив товар «Шини гумові, нові, для вантажних автомобілів, з індексом навантаження 250» та понад 250, що відповідає характеристиці товару, наведеній у підкатегорії «4011 20 90 00».

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 02 квітня 2024 року у справі № 440/3246/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118083903>

1.4. Про класифікацію лісоматеріалів

Класифікація товарів згідно з УКТ ЗЕД має здійснюватися лише на підставі «Основних правил інтерпретації УКТ ЗЕД». Суд підтвердив, що згідно з поясненнями до товарної позиції 4407 лісоматеріали, розпиляні уздовж, завтовшки понад 6 мм, входять саме до цієї категорії. До товарної позиції 4403 належать лише лісоматеріали в природному стані, зрубані або з поверхневою обробкою. Оскільки двокантний брус є розпиляним пиломатеріалом, а не начорно брусованим, то його необхідно класифікувати за кодом «4407 10 93 00» (сосна звичайна виду *Pinus silvestrus* L.).

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 03 квітня 2024 року у справі № 810/2737/17 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118109026>

1.5. Про класифікацію лещат

Митний орган неправомірно перекласифікував товар. Контрольний орган має право перевіряти правильність класифікації та в разі потреби самостійно здійснювати класифікацію товарів, маючи достатньо підстав для перекласифікації. Якщо товар може бути віднесений до кількох товарних позицій, перевага надається позиції з більш конкретним описом. Верстатні лещата потрібно класифікувати згідно з кодом «8466 20 20 00», оскільки цей код охоплює затискні пристрої для оброблюваних деталей на верстатах, а такі лещата відповідають характеристикам указаних затискних пристроїв, призначені для жорсткого закріплення деталей на верстатах і не належать до ручних інструментів.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 30 квітня 2024 року у справі № 826/3775/17 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118736197>

1.6. Про класифікацію виробів з деревини

Митний тариф України чітко визначає товарні позиції, що включають клепку з деревини дуба як частину бондарних виробів згідно з кодом УКТ ЗЕД «4416 00 00 00». Товар відповідає вимогам цієї товарної позиції, якщо не був підданий тангентальному розпилюванню і міг бути використаний для виготовлення бондарних виробів.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 05 червня 2024 року у справі № 817/1222/18 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119566242>

Глава 2. Митні режими

2.1. Про митний режим тимчасового ввезення з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами та податками

Митний режим тимчасового ввезення не може бути застосований до паперових мішків, призначених для пакування деревного вугілля як палива. Така тара (упаковка) не придатна для повторного використання і не відповідає визначенню товарів, зазначених у статті 105 Митного кодексу, а також у Додатку В.3 до Стамбульської конвенції.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 10 січня 2024 року у справі № 817/1500/17 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116212276>

2.2. Про підтвердження форс-мажорних обставин у зоні АТО для припинення митного режиму тимчасового ввезення транспортного засобу

Обставини непереборної сили, такі як стихійні лиха, військові дії та інші події, що перешкоджають виконанню зобов'язань, можуть бути визнані на підставі відповідних документальних доказів. Для підтвердження форс-мажорних обставин у такому випадку достатніми є акти списання транспортних засобів та довідки від державних органів або органів місцевого самоврядування. Зазначені документи мають підтверджувати факт і тривалість відповідних обставин непереборної сили, які перешкоджають виконанню зобов'язань щодо митного режиму тимчасового ввезення транспортного засобу. Ухвалюючи рішення про подальші дії з митним режимом та звільнення від відповідальності, необхідно враховувати всі обставини справи, зокрема достовірність поданих доказів та їхній взаємозв'язок з юридичними фактами.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 30 квітня 2024 року у справі № 820/4119/17 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118736202>

Глава 3. Установлення та коригування митної вартості

3.1. Про повноваження контролюючого органу витребувати додаткові документи, встановлені частиною третьою статті 53 Митного кодексу України, для підтвердження заявленої митної вартості

Відсутність розподілення товарів за класами в експортній декларації країни відправлення (доданої до митної декларації на підтвердження митної вартості) не є розбіжностями, які є підставою для витребування контролюючим органом додаткових документів, якщо інші документи сукупно не викликають сумніву в достовірності задекларованої митної вартості.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 15 лютого 2024 року у справі № 815/5838/17 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117022750>

3.2. Про неправомірність вимоги сплати компенсаційного мита за рішенням Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі у справі про митне оформлення автомобіля для особистого користування в Україні

Ураховуючи приписи частини першої статті 364 та статті 377 Митного кодексу України, транспортні засоби, ввезені громадянами для особистого користування та не призначені для продажу, підлягають митному оформленню без сплати компенсаційного мита, якщо ввезення цього товару не заподіює шкоди національному товаровиробнику.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 05 червня 2024 року у справі № 200/674/19-а можна знайти за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119566246>

Глава 4. Митне оформлення та контроль

4.1. Про відшкодування витрат на митний огляд товару

Витрати на проведення митного огляду товару має відшкодувати орган, який ініціював цей огляд.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 березня 2024 року у справі № 810/4338/17 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117633015>

4.2. Про зміну коду товару в контексті процедури відібрання проб товару митним органом і збільшення ставки ввізного мита

Форма рішення митного органу про визначення коду товару була неправомірною, оскільки не відповідає вимогам закону, зокрема частині другій статті 356 Митного кодексу України. Ухвалення такого рішення у формі резолюції керівника на службовій записці інспектора митного органу не є вмотивованим. Отож, підстава позову, що стосується процедури відібрання проб товару, є обґрунтованою, якщо порушення процедури митного контролю суперечить вимогам Митного кодексу України і вказує на протиправність ухваленого рішення про визначення коду товару.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 25 березня 2024 року у справі № 260/585/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117889728>

4.3. Про відповідальність декларанта, який ввозить транспортний засіб особистого користування

У контексті митних правил і процедур термін «товар» вживається в значенні будь-якої рухомої речі, включаючи транспортний засіб особистого користування, на який поширюються положення частини третьої статті 470 Митного кодексу України.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 29 травня 2024 року у справі № 454/1681/17 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119503266>

4.4. Про повноваження митного органу здійснювати митний контроль та обрання «зеленого коридору» як форми митного декларування

Обрання «зеленого коридору» під час перетину митного кордону є юридично значущою заявою громадянина про відсутність товарів, які підлягають письмовому декларуванню, оподаткуванню митними платежами або які підпадають під встановлені законодавством обмеження чи заборони. Відповідальність за порушення митного контролю в зонах спрощеного митного контролю настає відразу після прибуття в зону митного контролю. Вибір смуги руху залежить лише від рішення особи, яка перетинає кордон, і не може бути

зумовлений організацією системи розподілу руху транспортних засобів на митному пункті пропуску.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 06 червня 2024 року у справі № 813/2601/18 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119628261>

ПІДРОЗДІЛ 3. Грошовий обіг і розрахунки

3.1. Про форму розрахунків за експортними операціями

Розрахунки за експортними операціями необхідно проводити лише в грошовій формі. Відсутність надходження грошових коштів за експортними операціями у встановлений строк на рахунок резидента є підставою для нарахування пені.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 травня 2024 року у справі №140/10623/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119180176>

РОЗДІЛ 2. СПРАВИ, РОЗГЛЯНУТІ СУДОВОЮ ПАЛАТОЮ З РОЗГЛЯДУ СПРАВ ЩОДО ЗАХИСТУ СОЦІАЛЬНИХ ПРАВ

ПІДРОЗДІЛ 1. Містобудування та архітектурна діяльність

1.1. Про обов'язок власника нерухомого майна – щойно виявленого об'єкта культурної спадщини укласти охоронний договір з відповідним органом охорони культурної спадщини на такий об'єкт

Власник нерухомого майна щойно виявленого об'єкта культурної спадщини зобов'язаний виконувати усі покладені на нього обов'язки, які випливають з такого правового статусу майна, у тому числі укласти охоронний договір з відповідним органом охорони культурної спадщини. Здійснення права власності на нерухоме майно, яке має правовий статус об'єкта культурної спадщини, без укладення охоронного договору щодо нього у встановленому законом порядку, не забезпечує належної охорони такого об'єкта та створює загрозу його збереженню, порушує громадський інтерес до культурної спадщини, який визнається Україною відповідно до взятих на себе міжнародних зобов'язань

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 травня 2024 року № 320/5145/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119227505>

ПІДРОЗДІЛ 2. Здійснення публічно-владних управлінських функцій щодо розпорядження земельними ділянками; землеустрою; державної експертизи землепорядної документації; регулювання земельних відносин

2.1. Про відсутність підстав для видачі дозволу на розробку проекту землеустрою на земельну ділянку, яка хоча б частково знаходиться в межах санітарно-захисної зони, встановленої планом зонування території населеного пункту

Земельна ділянка у певних межах є окремим об'єктом права з єдиним правовим режимом. На земельну ділянку, яка хоча б частково знаходиться в межах санітарнозахисної зони, встановленої планом зонування території населеного пункту, не може бути наданий дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо відведення цієї земельної ділянки у власність

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 березня 2024 року у справі № 320/1230/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117663863>

2.2. Про анулювання кваліфікаційного сертифіката інженера-землевпорядника: визначення виду юридичної відповідальності і строку давності притягнення

Відповідальність у вигляді анулювання кваліфікаційного сертифіката інженераземлевпорядника за порушення законодавства у сфері землеустрою, яка передбачена частиною другою статті 68 Закону України від 22 травня 2003 року № 858-IV «Про землеустрій», належить до дисциплінарної відповідальності. Нормами цього Закону не визначено строк протягом якого на сертифікованого інженера-землевпорядника може бути накладено стягнення у вигляді анулювання відповідного кваліфікаційного сертифіката. Разом з тим, в силу положень частини шостої статті 7 Кодексу адміністративного судочинства України, в цьому випадку за аналогією необхідно застосовувати частину другу статті 148 Кодексу законів про працю України, якою передбачено, що дисциплінарне стягнення не може бути накладене пізніше шести місяців з дня вчинення проступку

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 07 травня 2024 року у справі №160/20531/21 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118905014>

ПІДРОЗДІЛ 3. Дозвільна система у сфері господарської діяльності; ліцензування видів господарської діяльності; нагляд (контролю) у сфері господарської діяльності; реалізація державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності; розроблення і застосування національних стандартів, технічних регламентів та процедур оцінки відповідності

3.1. Про необхідність оформлення лісорубного квитка на прибирання небезпечних дерев

Аналіз Правил охорони праці для працівників лісового господарства та лісової промисловості дає підстави для висновку про необхідність оформлення

лісорубного квитка на прибирання небезпечних дерев, що, у свою чергу, направлено на гарантування безпеки працівників лісового господарства під час вирубки лісів

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 січня 2024 року у справі № 500/2284/20 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116336200>

3.2. Про повноваження Державіаслужби визначати умови та порядок анулювання / обмеження прав авіаперевізника на експлуатацію повітряних ліній

Положення частини першої, третьої статті 92, статті 94 Повітряного кодексу України не лише визначають процедурні питання, але й встановлюють межі та умови реалізації прав Державіаслужби, визначених частиною п'ятою статті 11 Повітряного кодексу України, щодо встановлення авіаційними правилами України у тому числі видів, форм сертифікатів та інших документів, що видаються уповноваженим органом з питань цивільної авіації; строки дії зазначених документів, а також порядку та умов отримання, анулювання, припинення їх дії за результатами проведених перевірок, інспектування та аудиту. Отже, порядок надання і анулювання прав на експлуатацію повітряних ліній встановлюється авіаційними правилами України

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 17 січня 2024 року у справі № 640/24165/20 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116365770>

3.3. Про необхідність отримання дозволу на спеціальне водокористування підприємством, діяльність якого пов'язана з використанням води та скиданням надлишкових зворотних вод

Діяльність підприємства, пов'язана з акумуляцією надлишків зворотних вод та їх скиданням, є спеціальним водокористуванням, а отже є платною та здійснюється виключно на підставі дозволу на спеціальне водокористування та відповідно до встановлених лімітів

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі судової палати з розгляду справ щодо захисту соціальних прав від 20 лютого 2024 року у справі №160/10310/20 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117153875>

3.4. Про необхідність отримання дозволу Національної поліції для створення нового місця, в межах якого планується провадження господарської діяльності з обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів

Як при отриманні ліцензії вперше, так й у разі створення нового місця, в межах якого планується провадження господарської діяльності з обігу наркотичних

засобів, психотропних речовин і прекурсорів, ліцензіат повинен надати дозвіл Національній поліції на використання об'єктів і приміщень, призначених для провадження діяльності з обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, та їх відповідність встановленим вимогам

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 02 квітня 2024 року № 640/31593/21 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118083834>

3.5. Про зазначення виробником на упаковці з харчовим продуктом, всередині якої є іграшка, інформації щодо відповідності такої продукції встановленим вимогам

Наявність/відсутність знаку відповідності на упаковці, в якій продається іграшка, безумовно впливає на рішення щодо придбання товару за умови, що крізь таку упаковку знак відповідності не є видимим ззовні або перед купівлею товару пакування не може бути розкритим. Усі іграшки, які вводяться в обіг на території України, повинні відповідати вимогам щодо безпеки, це тим паче стосується іграшок, які знаходяться в харчових продуктах. І покупці, придбаваючи такі товари, повинні мати змогу ознайомитися з усією необхідною інформацією стосовно відповідності продукції встановленим вимогам

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 05 червня 2024 року № 500/4889/21 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119534678>

ПІДРОЗДІЛ 4. Державне регулювання ринків фінансових послуг

4.1. Про відсутність економічного сенсу від проведення операцій із цінними паперами для клієнта як ознаку маніпулювання цінами на фондовому ринку

Неодноразове протягом торговельного дня укладення двома або більше учасниками торгів угод купівлі чи продажу фінансових інструментів, які не мають очевидного економічного сенсу або очевидної законної мети хоча б для одного з учасників торгів (або їх клієнтів), є окремим самостійним складом правопорушення, яке передбачене пунктом 5 частини першої статті 10-1 Закону України від 30 жовтня 1996 року № 448/96-ВР «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні». Для оцінки вказаного правопорушення, для доведення відсутності очевидного економічного сенсу не має значення за даними біржового чи позабіржового ринку визначаються ціни на тотожні цінні папери. Важливою є істотна відмінність ціни, а не місце укладення угод

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 15 квітня 2024 року у справі № 826/13514/17 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118367381>

ПІДРОЗДІЛ 5. Державна реєстрація речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень

5.1. Про правомірність відмови державного реєстратора у проведенні державної реєстрації права власності на об'єкт нерухомого майна на підставі судового рішення, резолютивна частина якого не встановлює набуття заявником права власності на такий об'єкт

Державний реєстратор перед проведенням реєстрації права власності на об'єкт нерухомого майна зобов'язаний перевірити всю доступну інформацію стосовно вказаного об'єкта в офіційних реєстрах, включно з наявністю судових рішень щодо цього об'єкта в Єдиному державному реєстрі судових рішень. Наявність судового рішення, яке набрало законної сили, резолютивна частина якого не встановлює набуття заявником права власності на відповідний об'єкт нерухомого майна, свідчить про наявність суперечності між заявленими вимогами та документами, що їх посвідчують, і це відповідно до пункту 4 частини першої статті 24 Закону України від 01 липня 2004 року № 1952-IV «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» є підставою для прийняття державним реєстратором рішення про відмову в державній реєстрації на такий об'єкт

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 лютого 2024 року у справі № 520/7983/21 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117153781>

5.2. Про зобов'язання органу місцевого самоврядування здійснити реєстрацію права власності на гідротехнічну споруду, яка перебуває на балансі комунального підприємства, заснованого цим органом

Гідротехнічні споруди не можуть мати юридичний статус безхазяйної речі, перебуваючи на балансі комунального підприємства, заснованого міською радою. У цьому виражаються інтереси держави у сфері контролю за охороною майна територіальної громади, реалізації нагляду за безпечною та надійною експлуатацією інженерної водозахисної споруди, призначеної для захисту територій від затоплення, фінансування та контролю видатків державного бюджету на обслуговування

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 05 березня 2024 року № 300/3657/22 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117451257>

5.3. Про закріплення меж земельних ділянок в натурі (на місцевості) межовими знаками

Вимоги щодо відстані між межовими знаками не більше 200 м застосовуються лише у разі фактичного встановлення межових знаків. При цьому, фактичне встановлення межових знаків не здійснюється у разі, якщо межі земельних ділянок в натурі (на місцевості) збігаються з природними та штучними лінійними спорудами і рубежами (річками, струмками, каналами, лісосмугами, шляхами,

шляховими спорудами, парканами, огорожами, фасадами будівель та іншими лінійними спорудами і рубежами тощо)

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 березня 2024 року № 580/3029/20 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117799505>

ПІДРОЗДІЛ 6. Реалізація державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики

6.1. Про процедуру погодження передачі єдиного (цілісного) майнового комплексу підприємства

Складовою частиною процедури передачі єдиного (цілісного) майнового комплексу є погодження такої передачі з підприємствами, за якими відповідні об'єкти державної власності закріплені на праві господарського відання (оперативного управління); виключення складають випадки знаходження підприємства на тимчасово окупованій території України або на території проведення антитерористичної операції; недотримання погоджувальної процедури свідчить про порушення встановленого законодавством порядку передачі об'єктів державної власності зі сфери управління одного державного органу до іншого, оскільки при цьому не враховуються інтереси підприємства як фактичного користувача такого майна.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 26 березня 2024 року у справі № 160/4801/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117957753>

6.2. Про дотримання органом місцевого самоврядування принципу розумності при встановленні строку оголошення про проведення відкритих слухань

Оскільки в законодавстві не міститься вказівок щодо встановлення конкретного строку оголошення про проведення відкритих слухань, такі строки повинні встановлюватися на підставі принципу розумності. Особи, які бажають прийняти участь у відкритих слуханнях, підготувати та подати свої зауваження та пропозиції безпосередньо під час відкритих слухань мають право бути повідомлені у розумні строки, які забезпечать можливість таких осіб прийняти участь в обговоренні

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 30 квітня 2024 року у справі № 440/3174/19 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118767656>

6.3. Про прийняття приладу обліку на абонентський облік при наданні послуг із централізованого опалення

Нормами чинного законодавства не вимагається повторне прийняття на абонентський облік вузла розподільного обліку, який раніше був прийнятий на абонентський облік

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 червня 2024 року у справі №640/17107/20 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119879882>

ПІДРОЗДІЛ 7. Державна реєстрація юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців

7.1. Про обов'язок Міністерства юстиції України забезпечити інформування всіх заінтересованих осіб, зазначених у скарзі або встановлених відповідно до відомостей реєстрів, про розгляд скарги на рішення, дії або бездіяльність державного реєстратора

Мін'юст повинен обрати таку процедуру розгляду скарги і притримуватися її, за якої не тільки скаржник, але й суб'єкт оскарження та зацікавлені особи повинні бути обізнаними про подання скарги та дату, час і місце її розгляду. Тобто, обрана Мін'юстом форма повідомлення зацікавленої особи про скаргу й порядок її розгляду з погляду стороннього зовнішнього спостерігача має свідчити про поінформованість суб'єкта оскарження чи зацікавленої особи, а також про об'єктивну спроможність суб'єктів реєстраційних відносин виразити та донести до Мін'юсту свою позицію щодо доводів скарги.

Використане в нормативному приписі пункту 9 Порядку розгляду скарг на рішення, дії або бездіяльність державного реєстратора, суб'єктів державної реєстрації, територіальних органів Міністерства юстиції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 грудня 2015 року № 1128, слово «обов'язково» для вираження волі на те, що під час розгляду скарги по суті Мін'юст має запросити скаржника та/або його представника (за умови якщо ним зазначено про це у скарзі), суб'єкта оскарження та інших заінтересованих осіб, зазначених у скарзі або встановлених відповідно до відомостей реєстрів вказує на істотність, безальтернативність і необхідність вчинення дій, спрямованих на прикликання скаржника та суб'єкта оскарження (тобто особи, чиї дії оскаржуються) для розгляду скарги по суті. Таке запрошення має на меті не лише проінформувати зацікавлених осіб про розгляд скарги, але й забезпечити їм реальну можливість узяти участь у засіданні, щоб їхні пояснення були прийняті та враховані.

Недотримання порядку розгляду скарги не може й не повинне визнаватися формальним порушенням

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 лютого 2024 року у справі № 826/8774/16 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117187481>

7.2. Про порядок проведення реєстраційної дії щодо внесення змін до складу учасників товариства

Державна реєстрація змін в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань до відомостей, пов'язаних зі зміною засновників (учасників) юридичної особи на підставі рішення загальних зборів учасників (рішення єдиного учасника) товариства, яке приймалося без урахування голосів учасника(ів) у зв'язку з наявністю заборгованості із внесення таким(и) учасником(ами) вкладу(ів) до статутного капіталу, проводиться за умови підтвердження заявником таких реєстраційних дій (керівником або уповноваженою ним особою) невнесення учасником(ами) товариства вкладу(ів) після закінчення наданого йому(їм) виконавчим органом товариства додаткового строку. Державний реєстратор (нотаріус) у встановленому порядку в межах своєї компетенції перевіряє наявність документів, що подаються для державної реєстрації, та дотримання вимог до їх оформлення, зокрема, документів, що підтверджують невнесення учасником товариства з обмеженою відповідальністю (товариства з додатковою відповідальністю) вкладу до статутного капіталу для погашення заборгованості. Неподання заявником таких документів є підставою для прийняття державним реєстратором (нотаріусом) рішення про відмову у державній реєстрації змін до відомостей про юридичну особу відповідно до пункту 4 частини першої статті 28 Закону України від 15 травня 2003 року № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань»

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 24 червня 2024 року № 420/11912/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119940533>

ПІДРОЗДІЛ 8. Охорона навколишнього природного середовища

8.1. Про наслідки невиконання організатором громадських слухань обов'язку забезпечити фіксацію процесу таких слухань при оцінці впливу на довкілля

Організатор громадських слухань зобов'язаний забезпечити або аудіозапис, або відеозапис процесу громадських слухань, або обидва засоби фіксації одночасно. Однак реальне виконання такого обов'язку є можливим під час слухання. Відсутність такого запису не є самостійною підставою для скасування висновку з оцінки впливу на довкілля, має бути оцінено обставини нездійснення такого запису

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 березня 2024 року у справі № 520/13738/19 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117565466>

ПІДРОЗДІЛ 9. Реалізація публічної політики у сферах соціального захисту громадян та публічної житлової політики

9.1. Про можливість визнання статусу учасника бойових дій за членом громадської організації

Особа, яка є членом громадської організації у силу положень статті 6 Закону України від 22 грудня 1995 року № 488/95-ВР «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» прирівнюється до працівника підприємства, установи, організації, що залучались до участі в антитерористичній операції, адже обставини їх залучення є подібними (зокрема, такі особи не є професійними військовослужбовцями, залучались до участі в антитерористичній операції на підставі наказів підприємств, установ, організацій (у тому числі, громадських організацій) як цивільні особи). Відмова у наданні такій особі статусу учасника бойових дій виключно на тій підставі, що стаття 6 Закону України від 22 грудня 1995 року № 488/95-ВР «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» не містить вказівки на можливість надання такого статусу членам громадських організацій, ставить цю особу у нерівне становище з іншими особами, зокрема, працівниками підприємств, установ, організацій, що залучались до участі в антитерористичній операції, не відповідає принципам верховенства права та соціальної справедливості, заборони дискримінації, а тому є протиправною

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 30 січня 2024 року у справі № 440/2707/20 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116650880>

9.2. Про збереження дати перебування на квартирному обліку в разі переміщення особи по військовій службі, пов'язаного з переїздом до іншого гарнізону (в іншу місцевість)

Військовослужбовець не може позбавлятися житлових прав, через те, що у майбутньому буде прийнято нормативно - правовий акт, який змінить правовідносини пов'язані з перебуванням на квартирному обліку та обмежить його право в зв'язку з відсутністю реєстрації за новим місцем служби

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 березня 2024 року № 380/916/20 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117799279>

ПІДРОЗДІЛ 10. Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування

10.1. Про невключення в довідку про розмір грошового забезпечення поліцейських, що враховується для перерахунку пенсії, сум його індексації

Суми індексації грошового забезпечення поліцейських не віднесені до щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (надбавок, доплат, підвищень)

та не підлягають зазначенню у довідці про грошове забезпечення для перерахунку пенсії

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі судової палати з розгляду справ щодо захисту соціальних прав від 30 січня 2024 року у справі № 580/1974/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116681003>

10.2. Про протиправність обмеження щодо проведення індексації пенсії, призначеної відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», в межах максимального розміру

Попри наявність у постанові Кабінету Міністрів України від 01 березня 2022 року № 118 «Про індексацію пенсій та заходи щодо підвищення рівня соціального захисту найбільш вразливих верств населення у 2022 році» застережень про підвищення розміру пенсії у межах максимального розміру пенсії, визначеного законом, на час перерахунку пенсії у зв'язку із проведенням індексації чинної норми, яка б визначала розмір такого максимального обмеження, закон не містить, оскільки положення частини сьомої статті 43 Закону України від 09 квітня 1992 року № 2262-XII «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» Рішенням Конституційного Суду України від 20 грудня 2016 року № 7-рп/2016 визнані такими, що не відповідають Конституції України, внаслідок чого втратили чинність.

З огляду на це, обмеження щодо проведення індексації пенсії в межах максимального розміру, передбачене пунктом 2 Постанови № 118 для осіб, які отримують пенсію за нормами Закону № 2262-XII, не застосовується як таке, що суперечить Закону № 2262-XII та Рішенню Конституційного Суду України від 20 грудня 2016 року № 7 рп/2016

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 січня 2024 року у справі №160/17347/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116487341>

10.3. Про обчислення строку звернення до суду з позовом щодо компенсації втрати частини доходів (пенсії) у зв'язку з порушенням строків їх виплати

Нарахування і виплата компенсації втрати частини доходів у випадку порушення строку їх виплати, зокрема і пенсії, проводиться у чітко визначений Законом України від 19 грудня 2000 року № 2050-III «Про компенсацію громадянам втрати частини доходів у зв'язку з порушенням строків їх виплати» строк – у тому ж місяці, в якому здійснюється виплата заборгованості за відповідний місяць, відтак, з першого дня наступного місяця після отримання заборгованості з виплати пенсії за попередні періоди особа вважається такою, що повинна була дізнатися про порушення своїх прав, свобод чи законних інтересів і саме з цього дня починається перебіг шестимісячного строку звернення з позовом до суду

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі судової палати з розгляду справ щодо захисту соціальних прав від 02 квітня 2024 року у справі № 560/8194/20 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118083993>

10.4. Про невключення в довідку про розмір грошового забезпечення для перерахунку пенсії працівникам органів внутрішніх справ доплати за роботу в зоні Чорнобильської АЕС

Доплата за роботу в зоні Чорнобильської АЕС не належить до щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (надбавок, доплат, підвищень), які мають постійний характер, та не підлягає зазначенню у довідці про розмір грошового забезпечення, що враховується для перерахунку пенсій для осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ при її формуванні

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі судової палати з розгляду справ щодо захисту соціальних прав від 16 квітня 2024 року у справі № 240/1996/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118433149>

10.5. Про право дітей репресованих осіб, які народилися під час перебування репресованої особи на засланні, на підвищення пенсії на 25 процентів мінімальної пенсії за віком

Діти репресованих осіб, які народилися на засланні і проживали з репресованою особою однією сім'єю, мають право на підвищення пенсії на 25 процентів мінімальної пенсії за віком відповідно до пункту «г» статті 77 Закону України від 05 листопада 1991 року № 1788-XII «Про пенсійне забезпечення».

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 травня 2024 року у справі № 500/5507/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119026235>

10.6. Про компенсації і гарантії учасникам ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС у разі зміни правового регулювання умов пенсійного забезпечення

До осіб, яким на час призначення пенсії з урахуванням Закону України від 28 лютого 1991 року № 796-XII «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» її розрахунок мав здійснюватися згідно із пунктом 2 статті 56 цього закону за кожний повний рік стажу роботи понад установлений для них мінімальний трудовий стаж для призначення пенсії (15 років - для жінок і 20 років - для чоловіків) шляхом збільшення пенсії на один процент заробітку за рік. Вказана норма повинна застосуватися у тій редакції, яка діяла на час призначення пенсії (окрім випадку покращення становища особи). Розповсюдження на таких осіб нових правил виплати надбавки за понаднормовий стаж в залежності від призначення пенсії

на умовах частини другої статті 27 Закону України від 09 липня 2003 року № 1058-IV «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», запроваджених у зв'язку із внесенням до цієї норми змін Законом України від 03 жовтня 2017 року № 2148-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій», свідчило б про звуження змісту та обсягу існуючих прав таких осіб, що в силу статті 22 Конституції України, є неприпустимим.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі судової палати з розгляду справ щодо захисту соціальних прав від 25 червня 2024 року у справі № 300/3435/21 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120003724>

10.7. Про встановлення Кабінетом Міністрів України верхньої межі розміру індексації пенсії в умовах дії воєнного стану

Обмеження верхньої межі індексації здійснюється для того, щоб збалансувати потреби та захистити якомога більшу кількість громадян через інструмент індексації передусім тих громадян, пенсії яких є дуже низькими, і з іншого боку, щоб збалансувати фінансовий ресурс для проведення індексації для широких категорій осіб та утримати зростання нерівності між розміром пенсії громадян, а також з урахуванням того, що в умовах дії воєнного стану видатки в першу чергу спрямовуються на національну безпеку і оборону та на здійснення заходів правового режиму воєнного стану

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 07 червня 2024 року у справі №420/25804/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119594091>

ПІДРОЗДІЛ 11. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування

11.1. Про протиправність обмеження підзаконним нормативно-правовим актом права членів сім'ї застрахованої особи, що загинула на виробництві, на отримання одноразової допомоги сім'ї потерпілого

Встановлена Порядком призначення, перерахування та проведення страхових виплат, затвердженого постановою правління Фонду соціального страхування України від 19 липня 2018 року № 11, обов'язковість збігу зареєстрованого місця проживання усієї родини для отримання одноразової допомоги на сім'ю у разі смерті потерпілого є додатковою обмежуючою умовою, що значно звужує обсяг встановлених законом прав сімей застрахованих осіб, що загинули на виробництві. При цьому Закон України від 23 вересня 1999 року № 1105-XIV «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» не містить вимоги співпадіння зареєстрованого місця проживання усієї родини для отримання одноразової допомоги на сім'ю у разі смерті потерпілого та не передбачає

невиконання цієї вимоги серед переліку підстав для відмови в призначенні страхових виплат і наданні соціальних послуг застрахованому

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 22 квітня 2024 року № 420/17371/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118531461>

ПІДРОЗДІЛ 12. Соціальний захист сімей із дітьми

12.1. Про визначення розмірів державної соціальної допомоги на дитину з інвалідністю та надбавки на догляд за дитиною з інвалідністю до 18 років і різну правову природу цих соціальних виплат

Розмір соціальної допомоги на дитину з інвалідністю та розмір надбавки на догляд за дитиною з інвалідністю не можуть бути нижчими від розміру прожиткового мінімуму, встановленого законом. Зазначені соціальні виплати не можна рахувати сукупно, оскільки допомога на дитину сплачується на утримання дитини з інвалідністю, а надбавка на догляд за дитиною, сплачується безпосередньо на утримання особи, яка здійснює такий догляд і не має інших видів доходів

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 квітня 2024 року у справі № 500/429/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118305793>

12.2. Про право дитини загиблого військовослужбовця, яка народилася після його смерті, на отримання одноразової грошової допомоги

Дитина загиблого військовослужбовця, яка народилася після його смерті, у розумінні статті 16-1 Закону України від 20 грудня 1991 року № 2011-XII «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», належить до кола осіб, які мають право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги у зв'язку із загибеллю військовослужбовця

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 10 травня 2024 року у справі № 440/6725/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118962318>

ПІДРОЗДІЛ 13. Праця та зайнятість населення

13.1. Про незаконність штрафу за порушення законодавства про працю, накладеного на філію підприємства

Зміст частини другої статті 265 Кодексу законів про працю України вказує на те, що лише юридичні та фізичні особи - підприємці можуть бути суб'єктами

відповідальності у вигляді штрафу за порушення законодавство про працю, які передбачені цією частиною статті. Право юридичної особи визначати суб'єкта уповноваженого на укладання договорів не змінює приписів цієї норми щодо суб'єкта відповідальності

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 08 квітня 2024 року у справі №320/3189/21 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118244610>

ПІДРОЗДІЛ 14. Реалізація державної політики у сфері освіти, науки, культури та спорту

14.1. Про непоширення обмежень правового режиму воєнного стану на проведення громадських слухань щодо рішення органу місцевого самоврядування про зупинення діяльності закладу освіти

У період дії воєнного стану на акти органів місцевого самоврядування поширюються деякі обмеження щодо оприлюднення таких актів у порядку, визначеному частиною четвертою статті 15 Закону України від 13 січня 2011 року № 2939-VI «Про доступ до публічної інформації», а також щодо виконання вимог законів України від 11 вересня 2003 року № 1160-IV «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» та від 01 липня 2014 року № 1555-VII «Про державну допомогу суб'єктам господарювання». Проте відповідні обмеження не стосуються виконання органами місцевого самоврядування вимог статті 13 Закону України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР «Про місцеве самоврядування в Україні» та статті 32 Закону України від 16 січня 2020 року № 463-IX «Про повну загальну середню освіту» щодо попереднього громадського обговорення проєкту рішення про зупинення діяльності закладу освіти. До того ж проведення консультацій з громадськістю не обмежується необхідністю оприлюднення проєктів відповідних рішень, а охоплює також інші форми роз'яснень, у тому числі інтернет-конференції, відеоконференції тощо

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 лютого 2024 року у справі №320/5934/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116964901>

РОЗДІЛ 3. СПРАВИ, РОЗГЛЯНУТІ СУДОВОЮ ПАЛАТОЮ З РОЗГЛЯДУ СПРАВ ЩОДО ВИБОРЧОГО ПРОЦЕСУ ТА РЕФЕРЕНДУМУ, А ТАКОЖ ЗАХИСТУ ПОЛІТИЧНИХ ПРАВ ГРОМАДЯН

ПІДРОЗДІЛ 1. Громадянські та політичні права

1.1. Про можливість отримання особою посвідки на тимчасове проживання за допомогою процедури визнання осіб без громадянства

Закон України від 22 вересня 2011 року № 3773-VI «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» не містить підстав відмови у видачі посвідки на тимчасове проживання, а Порядок оформлення, видачі, обміну, скасування, пересилання, вилучення, повернення державі, визнання недійсною та знищення посвідки на тимчасове проживання затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 року №322, як нормативно-правовий акт, який прийнятий на виконання Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», не може звужувати чи змінювати права, передбачені законом, адже з прийняттям змін, Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» надав можливість звертатись шляхом процедури визнання осіб без громадянства особам незалежно від законності чи не законності перебування на території України.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 08 лютого 2024 року у справі № 500/3925/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116869989>

1.2. Про право особи на перетин державного кордону України в умовах воєнного стану

Наявність/збіг інформації про особу в оперативних базах даних системи «Гарт-1», яка автоматично забороняє особі право на перетин державного кордону на виїзд з України, нівелює таке право на підставі інших поданих нею документів, зокрема, тимчасового посвідчення військовозобов'язаного та списку осіб, які мають право на перетин кордону на підставі інформації, наявної в базі даних «Шлях». При цьому, включення до бази даних «Шлях», адміністратором якої є Укртрансбезпека, не є відповідно до пункту 2-8 Правил перетинання державного кордону громадянами України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України 17 січня 1995 року № 57 безумовною підставою для виїзду за кордон, адже таке рішення приймається виключно посадовими особами державної прикордонної служби в кожному конкретному випадку, на підставі повного пакету поданих документів

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 18 квітня 2024 року у справі №260/3528/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118464643>

1.3. Про обмеження при реєстрації ініціативної групи всеукраїнського референдуму за народною ініціативою

Пунктом 1 частини другої статті 31 Закону України від 26 січня 2021 року № 1135-IX «Про всеукраїнський референдум» визначено, що порушення вимог цього Закону під час утворення ініціативної групи є підставою для відмови в реєстрації ініціативної групи. Водночас в цій же статті міститься застереження про те, що помилки і неточності, виявлені в поданих документах, якщо їх наявність не є перешкодою для розуміння змісту викладених відомостей, підлягають виправленню або уточненню у порядку, встановленому Центральною виборчою

комісією і не є підставою для відмови в реєстрації ініціативної групи. Отже, включення до списків учасників зборів та до складу ініціативної групи померлих, неповнолітніх чи осіб без їхньої згоди тощо не є помилкою і неточністю у значенні Закону України від 26 січня 2021 року № 1135-IX «Про всеукраїнський референдум», адже відповідний запис не може бути виправлений унаслідок його недійсності через істотний дефект.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 05 червня 2024 року у справі №640/17047/21 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119534697>

ПІДРОЗДІЛ 2. Забезпечення права особи на звернення до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів

2.1. Про недоліки інформації, які не впливають на її відображення в Єдиному державному реєстрі декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування

Неточність (неповнота) інформації, зазначеної у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, не дає підстав стверджувати, що така інформація збирається (використовується) чи зберігається з порушенням вимог закону.

У такому разі, видалення інформації, зазначеної у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, лише з тієї підстави, що особа-декларант вважає таку інформацію неточною або неповною, у випадках, не передбачених Законом України від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII «Про запобігання корупції», нівелює систему електронного декларування як один із ключових антикорупційних механізмів.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 січня 2024 року № 460/45232/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116487432>

ПІДРОЗДІЛ 3. Справи, що виникають з відносин публічної служби, зокрема щодо прийняття та проходження служби

3.1. Про умови реалізації гарантії військовослужбовця щодо проходження військової служби за місцем проживання

Гарантія проходження військової служби особами тільки за місцем проживання, а також за їхньою згодою поширюється не лише на жінок та чоловіків, на утриманні яких перебувають троє і більше дітей віком до 18 років, тобто на осіб, які передбачені в абзаці четвертому частини першої статті 23 Закону України від 21 жовтня 1993 року № 3543-XII «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», а також на осіб, вказаних в абзацах п'ятому – дванадцятому цієї ж частини статті 23 Закону.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 07 лютого 2024 року у справі №640/14949/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116839487>

3.2. Про належні засоби підтвердження необхідності здійснення постійного догляду за особою та суб'єкта, уповноваженого щодо їх формування

Аналіз повноважень медико-соціальної експертної комісії, передбачених Положенням про медико-соціальну експертизу, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 3 грудня 2009 року № 1317, дає підстави для висновку, що вони визначають потребу в сторонньому нагляді, догляді або допомозі особам з інвалідністю, а також особам, яким визначено ступінь втрати професійної працездатності. Що стосується осіб, які не належать до цих категорій, але які за станом здоров'я не здатні до самообслуговування і потребують постійного стороннього догляду, то такі повноваження можуть бути віднесені до лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я, які також мають право приймати висновки, зокрема, про наявність когнітивних порушень у громадян похилого віку, унаслідок яких вони потребують надання соціальної послуги з догляду на непрофесійній основі (за формою № 080-2/о) з рекомендаціями щодо отримання відповідних послуг.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 лютого 2024 року у справі № 120/1909/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117154140>

3.3. Про довідку, що підтверджує участь військовослужбовця у бойових діях чи порівняних до них заходах

Підтвердженням безпосередньої участі відряджених військовослужбовців у бойових діях або заходах є довідка керівника органу військового управління, штабу угруповання військ (сил), штабу тактичної групи, до яких для виконання завдань відряджений військовослужбовець, за зміст яких відповідальність несе уповноважений командир (начальник), який видав відповідну довідку.

Якщо відрядженому військовослужбовцю видано довідку про підтвердження його участі у бойових діях або заходах, зміст та форма якої відповідають додаткам № 1, 2 окремого доручення, підписану уповноваженим командиром (начальником), то презюмується, що цей командир (начальник) перевірів та підтвердив наявність документального підтвердження безпосередньої участі військовослужбовців у бойових діях або заходах, визначених пунктом 3 окремого доручення, на підставі якого визначив терміни безпосередньої участі кожного конкретного відрядженого військовослужбовця у бойових діях або заходах у відповідності до повноважень, наданих йому абзацом 3 пункту 3 та абзацом 4 пункту 4 окремого доручення від 23 червня 2022 року № 912/з/29. Зміст цих документів може ставитися під сумнів лише за наявності доказів недобросовісного чи зловмисного спотворення фіксації

реальної участі конкретного військовослужбовця у бойових діях чи відповідних заходах. Іншим випадком необхідності пошуку доказів участі військовослужбовця у бойових діях чи відповідних заходах може бути ситуація втрати (знищення) документів військової частини (підрозділу) в умовах бойових дій, засвідчена відповідними документами.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 березня 2024 року у справі № 560/3159/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117858824>

3.4. Про відсутність необхідності проведення службового розслідування

Проведення службового розслідування не є обов'язковою передумовою для притягнення військовослужбовця навіть до дисциплінарної відповідальності. Призначення службового розслідування є правом, а не обов'язком особи, яка ухвалює рішення про притягнення військовослужбовця до дисциплінарної відповідальності.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 червня 2024 року у справі № 420/9472/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119722861>

3.5. Про умови звільнення військовослужбовця зі служби в умовах воєнного стану

Наведена в абзаці 5 підпункту «г» пункту 2 частини четвертої статті 26 Закону України від 25 березня 1992 року № 2232-XII «Про військовий обов'язок і військову службу» підстава звільнення - у зв'язку з наявністю дружини (чоловіка) із числа осіб з інвалідністю (1 умова) є самостійною. При цьому, в конструкції цього речення відсутня конкретизація, яка саме група інвалідності повинна бути в дружини (чоловіка).

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 24 квітня 2024 року у справі № 140/12873/23 можна ознайомитися за посиланням:

3.6. Про обставини настання нещасного випадку в період проходження служби поліцейським, які є пов'язаними з виконанням ним своїх службових обов'язків

Якщо поліцейський отримав травму у службовий час, перебуваючи на службі, однак не під час безпосереднього виконання повноваження поліції, що передбачені статтею 23 Закону України від 02 липня 2015 року № 580-VIII «Про Національну поліцію», однак у зв'язку із діянням, яке пов'язано з виконанням завдань та повноважень поліції, така обставина не підпадає під дію пункту 8 розділу III Порядку розслідування та ведення обліку нещасних випадків, що сталися з поліцейськими, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 05 жовтня 2020 року № 705.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 28 травня 2024 року у справі №620/7671/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119466592>

3.7. Про межі повноважень працівників та керівника секретаріату суду щодо судових справ, які перебувають у провадженні суду

Установлення порушення суддею строків розгляду справ про адміністративні правопорушення та констатація спливу строків накладення адміністративного стягнення у конкретних справах не відноситься до повноважень працівників суду, у тому числі, керівника апарату суду. До повноважень керівника апарату суду належить складання та/або затвердження внутрішніх документів суду, які стосуються організації роботи суду; організація та контроль проходження організаційно-розпорядних документів суду. Однак, стосовно процесуальних документів керівник апарату виконує лише організаційні функції на відповідних етапах їх проходження (прийняття, реєстрація, надсилання тощо). Водночас, організація прийняття (відкриття), розгляду, складання, формування процесуальних документів у справі, їх виконання та контроль за виконанням перебуває в межах повноважень судді (суду).

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 19 лютого 2024 року у справі №420/11249/20 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117120123>

3.8. Про визначення розміру оплати праці державного службовця в період його перебування у простої

Питання оплати простою працівника, який перебуває на державній службі, Законом України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII «Про державну службу» не врегульовано. Поняття та підстави перебування працівників у простої дійсно визначені та регулюються положеннями Кодексу законів про працю України. Одночасно, Законом України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII «Про державну службу» визначено, що умови оплати праці працівників органів державної влади, інших державних органів, їх апаратів (секретаріатів), державних підприємств, установ та організацій, органів влади Автономної Республіки Крим, які на день набрання чинності цим Законом є державними службовцями і посади яких відповідно до цього Закону не є посадами державної служби, визначаються Кабінетом Міністрів України і не можуть передбачати зменшення розміру їх заробітної плати. Тобто, спеціальний законодавчий акт, який регулює трудові правовідносини державних службовців, встановлює, що оплата праці державних службовців визначається Кабінетом Міністрів України. Таким чином, хоча підстави перебування працівників у простої визначаються нормами Кодексу законів про працю, оплата праці державних службовців за час простою визначається Кабінетом Міністрів України.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 червня 2024 року у справі № 320/190/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119722862>

ПІДРОЗДІЛ 4. Справи, що виникають з відносин публічної служби, зокрема щодо звільнення з публічної служби

4.1. Про випадки, до яких не застосовується виплата одноразової грошової допомоги в розмірі, передбаченому абзацом першим пункту 2 статті 15 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей»

Виплата одноразової грошової допомоги у розмірі, який передбачений в абзаці першому пункту 2 статті 15 Закону України від 20 грудня 1991 року № 2011-XII «Про соціальний та правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», не може застосовуватися до випадків звільнення військовослужбовця (жінки) з військової служби з підстави, яка передбачена абзацом десятим пункту «г» пункту 3 частини п'ятої статті 26 Закону України від 25 березня 1992 року № 2232-XII «Про військовий обов'язок і військову службу» (сімейних обставин та інших поважних причин).

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 24 січня 2024 року № 140/1143/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116520697>

4.2. Про строк звільнення після подання працівником заяви про звільнення із займаної посади

Аналіз частин першої-другої статті 38 Кодексу законів про працю України дає підстави для висновку, що сторони трудового договору вправі домовитися про будь-який строк звільнення після подання працівником заяви про це в межах двотижневого строку. За наявності домовленості працівника можна звільнити навіть у день подачі заяви про звільнення. Таким чином, роботодавець вправі звільнити працівника із займаної посади на його прохання раніше двотижневого строку, без зазначення причин, але із зазначенням дати звільнення. При цьому особа підлягає звільненню у випадку коли на його місце запрошено іншого працівника, якому відповідно до законодавства не може бути відмовлено в укладенні трудового договору.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 06 березня 2024 року у справі № 380/16801/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117514439>

4.3. Про врегулювання процесу проходження публічної служби в умовах триваючої збройної агресії проти України

Працівникам, зокрема, які виїхали за межі території України або набули статусу внутрішньо переміщеної особи, за їх заявою, в обов'язковому порядку мають надаватись відпустки без збереження заробітної плати, можуть надаватись щорічні відпустки, або з такими працівниками може призупинятись дія трудового договору, а відтак пропозиція роботодавця щодо надання відпустки без збереження заробітної плати не є примусом.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 03 квітня 2024 року у справі №420/645/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118108955>

ПІДРОЗДІЛ 5. Здійснення публічних закупівель

5.1. Про визначення компетенції органів фінансового контролю під час проведення моніторингу державних закупівель за принципом територіальної юрисдикції

Приписи частини четвертої статті 5 Закону України від 26 січня 1993 року № 2939-XII «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» насамперед стосуються органу державного фінансового контролю, який має право провести відповідний моніторинг за своїм місцезнаходженням на території інших областей поза межами його територіальної юрисдикції згідно з адміністративно-територіальним устроєм України, за умови наявності відповідного доручення Голови Держаудитслужби. Словосполучення «за місцезнаходженням органу державного фінансового контролю» означає те, що в такому випадку будь-який міжрегіональний територіальний орган, за умови дотримання процедури призначення моніторингу, має право провести таку перевірку незалежно від свого місцезнаходження, оскільки оцінка відомостей, що є в електронній системі закупівель, не потребує виїзду за адресою суб'єкта перевірки.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 01 лютого 2024 року у справі № 160/18391/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116710780>

ПІДРОЗДІЛ 6. Громадський порядок та безпека, національна безпека та оборона України

6.1. Про реалізацію особою права на відстрочку від призову

Право на відстрочку від призову на військову службу повинно бути реалізоване військовозобов'язаним шляхом вчинення ним активних дій та оформлення його у відповідний спосіб уповноваженим органом, зокрема, районним територіальним центром комплектування та соціальної підтримки. При цьому реалізація такого права може бути здійснена лише до моменту набуття ним статусу військовослужбовця.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 квітня 2024 року у справі №520/7954/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118305811>

6.2. Про спосіб передачі майна в умовах режиму воєнного стану

Вилучення майна в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану передбачає позбавлення державних підприємств відповідного майна з метою його передачі для потреб держави без відшкодування вартості такого майна; примусове відчуження майна передбачає відшкодування вартості майна юридичним особам комунальної і приватної форми власності та фізичним особам, у яких відчужено вказане майно.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 17 червня 2024 року у справі № 380/1158/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119784753>

ПІДРОЗДІЛ 7. Примусове виконання судових рішень і рішень інших органів

7.1. Про передчасність постанови про накладення штрафу у разі, якщо резолютивна частина судового рішення є нечіткою за змістом

Правовий підхід щодо застосування положень частини другої статті 15 у взаємозв'язку зі статтею 63 Закону України від 02 червня 2016 року № 1404-VIII «Про виконавче провадження» у правовідносинах, що стосуються застосування до боржника заходів впливу у вигляді штрафу необхідно формувати через призму оцінки змісту зобов'язальної частини виконавчого документа, яка повинна відповідати резолютивній частині судового рішення, та аналізу причин, з якими боржник пов'язує неможливість виконати судове рішення. Це означає, що у разі, якщо резолютивна частина судового рішення є нечіткою за змістом, тобто коли вона є незрозумілою як для осіб, стосовно яких його ухвалено, так і для тих, хто здійснює його виконання, через що рішення суду неможливо виконати примусово або є імовірність неправильного його виконання, рішення державного виконавця про застосування до боржника заходів впливу у вигляді штрафу (у зв'язку з невиконанням ним цього рішення) у таких випадках є передчасним. Водночас норми процесуального закону надають учасникам виконавчого провадження право звернутися до суду із заявою про роз'яснення такого рішення.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 04 квітня 2024 року у справі №560/17588/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118145410>

РОЗДІЛ 4. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ПИТАННЯ

ПІДРОЗДІЛ 1. Право звернення до суду

1.1. Про право громадських організацій на судовий захист інтересів своїх членів та інших осіб

Можливість громадської організації захищати права інших осіб, які не є членами цієї організації, зокрема, в контексті визначення ставок збору за місця для паркування транспортних засобів, має бути визначена статутними документами або законодавчими нормами.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 10 травня 2024 року у справі №420/18539/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118962288>

1.2. Про вимогу щодо визнання протиправним та скасування розрахунку сум адміністративно-господарських санкцій

Розрахунок сум адміністративно-господарських санкцій, що підлягають сплаті у зв'язку з невиконанням нормативу робочих місць для працевлаштування осіб з інвалідністю, створений Фондом соціального захисту осіб з інвалідністю на підставі інформації з реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, не є індивідуальним актом у розумінні Кодексу адміністративного судочинства України, який може бути оскаржений до адміністративного суду, а законність такого розрахунку чи дій щодо його створення/надіслання, а також обчислення у ньому сум адміністративногосподарських санкцій не може бути предметом самостійного розгляду в порядку адміністративного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 10 січня 2023 року № 340/4174/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116211843>

ПІДРОЗДІЛ 2. Процесуальні строки

2.1. Про безпідставність обґрунтування прокурором пропуску строку звернення до суду регулярними зверненнями до суб'єкта владних повноважень з метою витребування документів для підтвердження підстав представництва інтересів держави в суді

Регулярні звернення прокурора, з метою витребування ним документів для підтвердження підстав представництва інтересів держави в суді не можуть слугувати механізмом продовження встановлених законом строків звернення до суду з адміністративним позовом, оскільки це призведе до постійного збереження стану невизначеності у публічно-правових відносинах, порушення стабільності у діяльності суб'єктів владних повноважень щодо виконання ними своїх функцій.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 лютого 2024 року № 340/3868/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116964876>

2.2. Про початок перебігу строку звернення до суду у справі про відшкодування витрат на навчання

Невстановлення Військовою академією у позасудовій вимозі-попередженні про відшкодування витрат пов'язаних з утриманням особи в навчальному закладі будьякого строку, свідчить про пасивну поведінку суб'єкта владних повноважень у здійсненні захисту прав, невжиття ним активних дій для дотримання місячного строку звернення, передбаченого частиною п'ятою статті 122 КАС України, що обраховується з моменту закінчення терміну добровільного виконання (що мало ним усвідомлюватися). Повторне направлення вимоги через п'ять років від повідомлення вперше про необхідність сплати коштів не поновлює строк добровільного виконання (відшкодування відповідачем витрат), є штучним створенням підстави для нового обрахунку місячного строку звернення до суду.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 квітня 2024 року у справі № 420/20386/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118305718>

2.3. Про звернення директора юридичної особи до суду через офіційну електронну адресу суду з процесуальним документом (у форматі PDF), підписаним кваліфікованим електронним підписом іншої особи, яка діє за довіреністю

Обов'язковою умовою для прийняття та розгляду поданих документів є їх підписання уповноваженою особою. Такий підпис може бути як власноручним на паперовому документі, так і кваліфікованим електронним у разі подання електронного документа, який в такому випадку буде визнаний прийнятним та матиме силу оригіналу.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 25 квітня 2024 року у справі № 320/11913/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118662213>

ПІДРОЗДІЛ 3. Апеляційне оскарження судових рішень

3.1. Про відлік строку апеляційного оскарження судового рішення при надсиланні його електронної копії судом лише представнику сторони

Факт ненадіслання судом першої інстанції безпосередньо позивачеві копії судового рішення, ухваленого за наслідками розгляду справи, на паперових носіях (тобто засобами поштового зв'язку), але за наявності підтвердження належного надіслання (як і вручення) копії судового рішення представнику позивача (адвокату) із застосуванням ЄСІТС, не є підставою вважати, що позивач не отримав судового рішення та, відповідно, не міг знати про результат розгляду своєї справи. Отже, надіслання електронної копії судового рішення на офіційну

електронну адресу адвокату як представнику позивача є належним і достатнім способом вручення судового рішення стороні у справі, з датою вручення якого можна пов'язувати строк його апеляційного оскарження такою стороною.

Детальніше з текстом постанови ОП КАС ВС від 08 лютого 2024 року у справі № 480/8341/22 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116870018>

3.2. Про можливість оскарження ухвали суду першої інстанції у справах про застосування санкцій за загальними правилами адміністративного судочинства

Глава 11 КАС України, зокрема стаття 283-1 «Особливості провадження у справах про застосування санкцій», визначає особливості провадження в окремих категоріях адміністративних справ. Указані норми цієї статті дійсно мають пріоритет над загальними нормами КАС України. Водночас, спеціальні норми, у тому числі й стаття 283-1 КАС України, урегульовують вирішення відповідних категорій справ по суті. При цьому, порядок розгляду процесуальних питань (зокрема оскарження ухвал суду першої інстанції) норми статті 283-1 КАС України не визначають. Ураховуючи зазначене, при вирішенні питань щодо яких норми відповідної глави Кодексу не передбачають окремого порядку оскарження, належить керуватися загальними правилами провадження в адміністративній справі.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 26 січня 2024 року № 991/8725/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116582235>

ПІДРОЗДІЛ 4. Судові витрати

4.1. Про розрахунок норм витрат палива для автомобільного транспорту, необхідного для переїзду до суду

Під час розрахунку норм витрат палива для автомобільного транспорту, необхідного для переїзду до суду, необхідно враховувати норми, які регулюють рівень споживання палива, його збільшення залежно від тривалості експлуатації та пробігу транспортного засобу.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 лютого 2024 року у справі № 480/3047/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116965042>

ПІДРОЗДІЛ 5. Інше

5.1. Про право суду на прийняття окремої ухвали в разі виявлення порушень законодавства під час розгляду справи

Окрема ухвала суду має на меті забезпечити правовий порядок та дотримання закону, а також усунути причини та умови, що сприяли виявленим порушенням. Таке судове рішення є інструментом профілактичного характеру, спрямованим на підтримку правової дисципліни з-поміж суб'єктів адміністративно-правових відносин.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 червня 2024 року у справі № 826/3979/18 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119751253>

Огляд судової практики Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду за перше півріччя 2024 року / Упоряд.: управління аналітичної та правової роботи Касаційного адміністративного суду департаменту аналітичної та правової роботи Апарату Верховного Суду; управління забезпечення роботи судової палати з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів секретаріату Касаційного адміністративного суду Апарату Верховного Суду. Київ, 2024. – 48 с.

Застереження: видання містить короткий огляд деяких судових рішень. У кожному з них викладено лише основний висновок щодо правового питання, яке виникло у справі. Для правильного розуміння висловленої в судовому рішенні правової позиції необхідно ознайомитися з його повним текстом, розміщеним у Єдиному державному реєстрі судових рішень.

Стежте за нами онлайн

 fb.com/supremecourt.ua

 t.me/supremecourtua

 @supremecourt_ua